

NORSK
REDAKTØRFORENING

NORSK
PRESSEFORBUND

Helsedirektoratet
postmottak@helsedir.no

Informasjon om korona-smittede

Norsk Redaktørforening (NR) og Norsk Presseforbund (NP) har mottatt flere henvendelser fra redaksjoner som opplever at informasjonen fra de ulike helseforetakene, om personer som er smittet og/eller syke av koronaviruset, er svært forskjellig. Norge er for tiden i en unntakssituasjon, og behovet for informasjon er stort. Tilbakeholdelse av informasjon av allmenn interesse, kan utgjøre et ulovlig inngrep i ytringsfriheten. Dette følger av EMD-praksis og praksis fra norsk Høyesterett.

I denne situasjonen er det særlig viktig at offentlig myndigheter finner en balanse som ivaretar behovet for informasjon, samtidig som at man ivaretar personvernet. Hensynet til ytringsfrihet og retten til informasjon er et relevant hensyn i tolkningen av hva som er underlagt taushetsplikt.

Vi mener også at informasjonen i mange tilfeller er alt for knapp og at praksis er langt mer restriktiv enn det som er nødvendig for å ivareta personvernet og taushetsplikten.

Noen eksempler:

- Helse Vest gir ikke ut opplysninger om tilstanden til de pasientene man har fått inn. Det blir altså ikke gitt informasjon om hvorvidt pasientene er underlagt intensivbehandling eller ei. Det blir heller ikke gitt opplysninger om alder eller kjønn, hvilket åpenbart er relevante opplysninger i forhold til den epidemien vi nå står oppe i. Dette i en viss motstrid til Helse Sør-Øst, hvor man i det minste opplyser om hvorvidt pasienten er «eldre» eller «yngre». Helse Vest sin praksis innebærer blant annet at det blir umulig å sammenligne tilstanden i ulike landsdeler, eller å gi et overordnet bilde for hele landet.
- Sørlandet sykehus har minst like streng praksis som Helse Vest. Her opplyser man ikke hvilket sykehus vedkommende er lagt inn på, eller om kjønn, alder eller tilstand. Sykehusets kommunikasjonsdirektør opplyser at man følger «faste retningslinjer knyttet til personvern». Er dette retningslinjer som er fastsatt lokalt eller sentralt? Dersom de er fastsatt sentralt vil vi gjerne ha dem oversendt.
- Sykehuset Innlandet Elverum ville verken bekrefte eller avkrefte hvorvidt det medfører riktighet at en av deres ansatte er smittet av koronaviruset.
- På den annen side har Helse Møre og Romsdal nylig gitt ut opplysninger om bostedskommune og tilstand til en pasient som ble innlagt med korona-smitte. I pressemeldingen heter det blant annet:

«Pasienten er bosatt i Sunndal kommune. – Pasienten ble hentet i ambulanse og kom akutt syk inn til sykehuset mandag kveld. Nødvendige smitteverntiltak og prosedyrer ble fulgt ved transport og innlegging. Pasienten ligger på isolat på intensivavdelingen. Tilstanden er alvorlig, men stabil, sier klinikkjef Georg Johnsen ved Molde sykehus.»

- Vi viser også til at det i forbindelse med det fjerde korona-dødsfallet ble opplyst fra ordføreren i Lillestrøm kommune [hvilket sykehjem vedkommende døde på](#).

Dette illustrerer en ganske uensartet praksis.

Mangelfull eller upresis informasjon i den situasjonen Norge er i nå, kan bare bidra til å skape grobunn for rykter, spekulasjoner og feilinformasjon. De redaktørstyrte mediene er opptatt av å gi korrekt informasjon om hvordan epidemien utvikler seg. For å kunne gjøre det er vi avhengige av at helsemyndighetene bidrar med opplysninger, selvsagt innenfor de rammene som personvernet og taushetsplikten setter.

Vi minner imidlertid om at taushetsplikten ikke gjelder dersom opplysninger kan gis i anonymisert form, jf. fvl § 13 a nr. 2. Det samme følger av helsepersonelloven § 23, som slår fast at helsepersonells taushetsplikt etter § 21 ikke er til hinder for at opplysninger gis blant annet når behovet for beskyttelse er ivaretatt ved at individualiserende kjennetegn er utelatt, eller når tungtveiende private eller offentlige interesser gjør det rettmessig å gi opplysningene videre.

Etter vårt syn er det ikke tvil om at det første alternativet, i nesten alle de tilfellene som her er aktuelle, vil være oppfylt, også om man gir ut opplysninger om kjønn, alder og status. De som skjønner hvem det er snakk om gjennom å få tilgang til disse opplysningene, vil etter all sannsynlighet, være kjent med dette fra før. Risikoen for spredning av opplysninger folk ikke er kjent med fra før, er minimal. Videre må det – i den situasjonen vi nå står i – legges til grunn at det andre alternativet også er oppfylt. Det foreligger nå svært tungtveidene offentlige hensyn for utlevering. I tillegg vil vi minne om at det følger av EMK artikkel 10 om ytrings- og informasjonsfrihet og rettspraksis knyttet til denne at mediene – på grunn av sitt samfunnsoppdrag – har en særskilt rett til å få informasjon av allmenn interesse som myndighetene sitter på, og at jo større allmenn interesse saken har, jo viktigere mothensyn må foreligge før myndighetene kan nekte mediene informasjonen.

I en situasjon hvor det er et skrikende behov for korrekt og etterrettelig informasjon, og hvor nettopp utviklingen av antall registrerte smittede, sykdomsutvikling og behandling er spørsmål av stor allmenn interesse, er det vesentlig at både helsemyndighetene og det enkelte helseforetak gir nøktern og presis informasjon, så utfyllende som mulig innenfor de rammene taushetsplikten oppstiller.

Vi mener det, for alle praktiske formål, bør kunne omfatte opplysninger om hvilket sykehus som har mottatt/behandler vedkommende pasient, kjønn, alder og status, inkludert om vedkommende får intensivbehandling og/eller er lagt i respirator. I denne spesielle situasjonen mener vi også det er av allmenn interesse om pasienter som blir alvorlig syke eller dør av koronavirus, hadde andre, underliggende sykdommer.

Vi imøteser Helsedirektoratets synspunkter på disse spørsmål, og står selvsagt til disposisjon for utdypning, oppklaring eller drøftelser.

Oslo, 2020-03-18

Med vennlig hilsen

Norsk Presseforbund
Elin Floberghagen (sign.)
generalsekretær

Norsk Redaktørforening
Arne Jensen (sign.)
generalsekretær